

**ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՎ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ
ՔԱՐՈՋ ՓՐԿՉԻ ՀՐԱՇԱՓԱՌԻ ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԻ ԱՌԹԻՎ
ՄԱՅՐ ՏԱԺԱՐՈՒՄ**

Հունվարի 6-ին՝ շաբաթ օրը, Մայր Աթոռում ավանդական հանդիսությամբ տոնվեց Փրկչի հրաշափառ սուրբ Ծննդյան տոնը:

Առավոտյան ժամերգությունից հետո, ժամը 11-ին, Մայր տաճարում սկսվեց հանդիսավոր սուրբ պատարագը:

Պատարագիչն էր Մայր տաճարի փոխ-լուսարարապետ գեր. տ. Հուսիկ եպս. Սանթրոյանը:

Մայր տաճարը լիքն էր աղոթավոր ուխտավորներով և հավատացյալներով:

Ս. Պատարագին ներկա են Գերագույն հոգևոր խորհրդի և Վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամները, հոգևոր ճեմարանի դասախոսները, վանքի պաշտոնեությունը, ինչպես նաև մի խումբ ամերիկահայ ուխտավորներ:

Ժամը 12-ին **Վեհափառ Հայրապետը** եկեղեցական թափորով և զանգերի ուրախ ու հանդիսավոր դողանջի ներքո առաջնորդվում է Մայր տաճար:

Ս. պատարագի երգեցողությունը կատարում է Մայր տաճարի երգեցիկ խումբը, որին և իր մասնակցությունն է բերում տաղանդավոր երգչուհի Գոհար Գասպարյանը:

«Հայր մեր»-ից առաջ Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է Ավագ սեղան՝ Քրիստոսի ս. Ծննդյան խորհրդի մեծ ավետիսը տալու հայ եկեղեցուն և բովանդակ հայության, Իր ոգեշունչ հետևյալ քարոզի մեջ, որը նույն գիշեր ձայնաարկվում է Երևանի ռադիոկայանից:

«Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. ամեն».

«Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն»:

Միաժին Որդին Աստուծո և փրկիչը մեր Քրիստոս, այսօր նոր լույս կսփռե աշխարհի վրա ու մեր հոգիներեն ներս, անմահ ավետիսովը իր լուսափայլ ծննդյան:

Երկու հազար տարիներ շարունակ և այսօր վերստին կավետվի խաղաղության և ի մարդիկ հաճության պատգամը երկնային, մեզի ամենուս, մեր եկեղեցիին, մեր ժողովուրդին, համայն աշխարհին:

Ինչքան քաղցր, ինչքան ցանկալի, ինչքան նվիրական. կհնչե մեր սրտերում մեծ ավետիսը այս:

Մեր հոգիի աչքերով, ինչպես անուշ երազ, մենք կտեսնենք այսօր, հեռու երկինքներու լույսերուն մեջ, օրհնող ձեռքը Քրիստոսի ու կ'սենք պատգամը իր գերագույն՝ «Սիրեցես զՏէր Աստուած՝ քո յամենայն սրտէ քումմէ», «Սիրեցես զընկեր քո, իբրև զանձն քո» (Մատթ. ԻԲ 37—40):

Ահա ինքը Քրիստոս, լրումն օրինաց և մարգարեից:

Ահա այն վեճը, որում վրա կհեռու Փրկչի Ավետարանը և ամբողջ կառույցը քրիստոնեությունը:

Ահա այն պատվիրանները, որոնք կոչված են ապահովելու, կյանքի կոչելու մարդոց և ժողովուրդներու դարավոր իղձը՝ խաղաղության ու եղբայրության: Իղձ, որ, ավա՛ղ, տակավին կմնա փրկարար հույս ու ոսկի երազ:

Ո՛ր է կենդանի հավատքը այսօր մեր աշխարհին մեջ: Ո՛ր է մեր սերը դեպի Աստված, ո՛ր է մեր հաճությունը դեպի մեր նմանները: Ինչպե՛ս, իրապես ինչպե՛ս կապրի՞նք, ինչպե՛ս կմտածենք և ինչպե՛ս կգործենք մենք՝ մեր օրերու քրիստոնեաներս:

Աստված սեր է, և աշխարհը պտուղն է աստվածային սիրո, սակայն ինչքան հեռու է աշխարհը այսօր աստվածային սիրո այս լույսեն, մարդասիրության, խաղաղության ոգիեն: Ս. Հովհաննես Ոսկեբերանի հետ պիտի կոչե՞ինք՝ «Տեսեք, Աստված ամեն ինչ ստեղծած է բոլոր մարդոց համար հավասարապես՝ օրը, արևը, ջուրը, հողը, երկինքը, լույսը, աստղերը... Բոլորին տված է նման աչքեր, նման մարմին, նման հոգի... Եվ ահա, մինչդեռ Աստված ամեն ինչ կկատարե մեզ միացնելու համար, մենք կսկսինք մեկս մյուսին նկատմամբ թշնամանալ»:

Ահա և Հովհաննես Ավետարանիչի խոսքերը՝

«Եթե՛ որ ասիցե՛՛ եթե՛ սիրեմ զԱստուած, և զեղբայր իմ ասիցե՛, սուտ է», «որ սիրե՛ զԱստուած, սիրե՛ նաև զեղբայր իմ» (Ս. Հովհան. Դ 20—21):

Ավետարանական պատվիրաններուն համաձայն սերը, հաճությունը դեպի մեր նմանները կրկի դեպի Աստված մեր սերեն և բո՛ր մարդոց Աստուծո՛ւ որդիները ըլլալու դավանանքեն: Ամեն մարդ արարած, անխտիր, իր հոգվույն մեջ կկրե պատկերը Աստուծո՛ւ, ամեն մարդ արարած, անխտիր, Աստուծո՛ւ որդին է և եղբայրը իր նմանին: Իբրև աշխարհին, ամեն ոք ինքն իր մեջ անկորնչելի ու անփոխարինելի արժեք մըն է, և բոլորը կոչված են փրկության, Հիսուսի գերագույն զոհաբերության գնով:

Քրիստոնեական ոգին, էապես, մեծ սիրո մը ապրումին ճառագայթումն է, որ բխելով Աստուծո՛ւն, Քրիստոսն, կբաշխվի աշխարհին ու մարդոց, և մարդե մարդ ու սերունդե սերունդ, և դարե դար: Այդ սերն է, և անոր պահպանումը, գերագույն պայմանը և երաշխիքը մարդկային կյանքի խաղաղության, արդարության և բարօրության: Այդ սիրո վարդապետության մեկ արտահայտությունն է նաև քրիստոնեական բարոյականի ոսկյա կանոնը՝ նկատված Հիսուսի խոսքը, թե «զամենայն, որ միանգամ կամիջիք թե՛ արասցեն ձեզ մարդիկ, այնպես և դուք արարեք նոցա» (Մատթ. է 12):

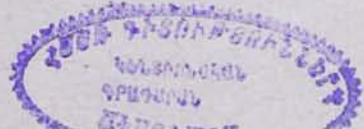
Ահա այսպես, սիրելի ժողովուրդ, աստվածասիրության պատվիրանին հետ միասին, դեպի մեր նմանները՝ սիրո և հաճության պատվիրանը, կկազմեն անքակտելի, կատարելապես միաձուլված ամբողջություն մը, հիմքը և կեդրոնական ոգին քրիստոնեական վարդապետության: Այս երկու պատվիրանները ոչ միայն կանոններն են մարդոց փոխհարաբերությանը, այլ նաև այն նվիրական սկզբունքները, որով քրիստոնեությունը կձգտի և կմաքառի լուծել մարդկության առաջ դրված մեծ հարցերը:

Խոստովանինք, թե մանավանդ մեր օրերու մարդկային աշխարհը աղեկո՛ծող հարցերը իրապես անհախընթացորեն ողբերգական են: Ստոմական ուժերու սանձազերծման մեր դարաշրջանին, օրերը հողի են աղետալի սպառնալիքներով: Համաշխարհային ճոր պատերազմ մը պիտի նշանակեր երկրագնդի մեծագույն մասի կործանումը, միլիոնավոր մարդոց նահատակություն և քաղաքակրթության անհամար արժեքներու փչացում:

Մանավանդ մեր եկեղեցին, մեր ազգը գիտեն, թե ինչ կնշանակե պատերազմ: Անոնք գիտեն, չեն մոռցած և չեն կրնար մոռնալ 1915-ի ահավոր Եղեռնը՝ ցեղասպան այն մեծ ոճիրը, որ սպանեց անմեղ զավակները մեր եկեղեցիին, մոտ երկու միլիոն հայեր, ու ամաչի դարձուց ամբողջ երկիր մը շեն՝ պատմական Հայաստանը Արևմտյան: Գուցե ավելի, քան ուրիշ ժողովուրդներ, հայ ժողովուրդը գիտե գնահատել միջազգային խաղաղ գոյակցության սկզբունքը, որ միակ ճանապարհն է և գրավական մարդկության կյանքի ապահովության և քաղաքակրթության պահպանման: Պատերազմ՝ այդ համագումարն է բոլոր չարիքներու, բոլոր աղետներու:

Մի՛թե՛ այլևս կարելի է մտածել պատերազմի մասին: Մի՛թե՛ այլևս չէ հասած պահը, որ բոլոր մարդիկ, բոլոր ժողովուրդները, բոլոր պետություն-

HA-9410.

ները, իրենց իսկ կյանքի և գոյության ի խնդիր, վերջնապես հրաժարին պատերազմի գեներեն և իրենց հայացքը ու հոգին դարձնեն դեպի խաղաղ բարձունքները երկնքին՝ լսելու և հպատակելու համար աստվածային պատգամին՝ «Յերկիր խաղաղություն, և ի մարդիկ հաճություն»:

Մենք կհավատանք, թե Ամենակալին ողորմությամբ և արդարությամբ, պիտի լուսավորվին մտքերն ու սրտերը մարդոց և ժողովուրդներուն, և միասնական, համընդհանուր ճիգերով բոլոր եկեղեցիներուն, բոլոր պետական պատասխանատու ղեկավարներուն, բոլոր բարի կամքի տեր մտածողներուն և գործողներուն, վերջապես, պիտի ազատի աշխարհը պատերազմներու անավոր մղձավանջեն:

«Երանի խաղաղարարաց, զի նոքա որդիք Աստուծոյ կոչեցին»:

Եվ խաղաղության ու ապահովության պայմաններու մեջ պիտի շարունակեն աճիլ ու զարգանայ նաև մեր ժողովուրդը ամենուրեք, պիտի շարունակեն գործակալ ու ծաղկիլ նաև մեր վերածնած հայրենիքը՝ Հայաստան, արդար ուրախությամբ և հպարտությամբ անխտիր բոլոր անոնց, որոնք ճշմարտապես հայու սիրտ մը կկրեն իրենց կուրծքի տակ:

Այս հանդիսավոր սուրբ պահին, Հայոց Հայրապետը խղճի պարտք կհամարե՝ իր զավակներուն վերստին հիշեցնել մեր օրերու հայ կյանքի գերագույն ճշմարտությունը, թե առանց մայր երկրի չկա հայ ազգություն, չկա հայոց պատմություն, չկա հայոց ապագա:

Օրհնությո՜ւն, բյո՛ւր օրհնություն հայոց մայր հողին, հայոց սուրբ հողին, հավերժական Հայաստանին:

Օրհնությո՜ւն և ստեղծարար աշխատանքի անսպառ եռանդ ամենայն հայոց հայրենիքը կերտող հայաստանցի մեր չարքաշ ժողովրդին:

Սուրբ գրական Արարատյան աշխարհին, լույս Հայաստանեն, հայոց քրիստոնեական հավատքի կեդրոն բազմադարյան սուրբ Էջմիածնեն, մեր Տիրոջ հրաշափառ ծննդյան ավետիսով, Մենք հայրական սիրով կողջունենք մեր ժողովուրդը, համայն հայ հավատացյալ ժողովուրդը, որ ի Հայաստան և ի սփյուռն աշխարհի, աղոթելով, որ փրկիչը մեր Քրիստոս, պահե պահպանե անփորձ ու անվտանգ, մեկ ու անբաժան և միշտ խաղաղ ու ծաղկյալ մեր սուրբ եկեղեցին հավետ օրհնությամբ ներքև Ամենայն Հայոց հայրապետության աստվածակառույց Մայր Աթոռին: Մենք կաղոթենք նաև, որ, մանավանդ, սփյուռքի մեր պանդուխտ զավակները հավատարիմ մնան իրենց նախնաց քրիստոնեական հավատքին, իրենց նվիրական ավանդություններուն, իրենց կրոնական ու ազգային մշակույթի արժեքներուն, և այդ բոլորի խորհրդանշանը և կենդանի վկան հանդիսացող Սրբություն Սրբոց սուրբ Էջմիածնին:

Սիրելի հավատացյալներ, «Քրիստոս ծնաւ և յայտնեցաւ»: «Յերկիր խաղաղություն և ի մարդիկ հաճություն»:

Խաղաղություն աշխարհին՝ համայն: Խաղաղություն և քեզ, հայ ժողովուրդ, և քեզ, Հայաստանյայց եկեղեցի, և սեր, և շնորհք, և օրհնություն աստվածային, այժմ և հավիտյան: Ամեն:

Հավարտ ու պատարագի, Վեհափառ Հայրապետի հանդիսադրությամբ, կատարվում է Զրօրհնյաց արքայական կարգը՝ ի հիշատակ Քրիստոսի մկրտության «ի Յովհաննէ ի Յորդանան գետ»:

Մայր տաճարի կամարների տակ հնչում են օրվա մեծ տոնի համամարդկային, հոգեկոր, բարոնական խորհրդին նվիրված մեր հոգելից շարականներ՝ «Ով զարմանալի» և «Այսօր ծայնն հայրական»:

Հավատացյալները, այնուհետև, ջերմեռանդությամբ վերցնում են Քրիստոսի մկրտության ջրից՝ հոգեպես պայծառացած ու Ծննդյան և Մկրտության տոնի խորհրդով և պատգամով:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավորապես առաջնորդվում է Վեհարան՝ ու Ծննդյան տոնի առիթով շնորհավորություններ ընդունելու:

Ն. Ս. Օծությունը Վեհարանում օրհնում է ազգն ու եկեղեցին, հայրենիքն ու ժողովրդին՝ մաղթելով խաղաղություն աշխարհին, համերաշխություն և համագործակցություն բոլոր եկեղեցիների և ազգերի:

Օրվա հանդիսությունն ավարտվում է Վեհափառ Հայրապետի «Պահպանիչ»-ով:

«Ծնորհաւոր սուրբ Ծնունդ և Յայտնութիւն Քրիստոսի»: